

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-46/2018/4

Datum: 27. 12. 2018

Ministrstvo za pravosodje
Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice
Župančičeva 3, Ljubljana

e-naslov: gp.mp@gov.si

Zadeva: mnenje Informacijskega pooblaščenca k predlogu ZKP-N (EVA: 2016-2030-0033 – medresorsko usklajevanje

Zveza: Vaš dopis št. IPP 007-258/2018 z dne 20. 12. 2018 s prilogami

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vaš dopis, s katerim nas obveščate, da ste na podlagi pripomb v okviru strokovnega usklajevanja, v katerega ste dne 26. 10. 2018 posredovali Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N; v nadaljevanju Predlog), pripravili določene spremembe Predloga, ki nam jih posredujete v vednost. IP vam je v okviru strokovnega usklajevanja dne 3. 12. 2018 posredoval pripombe z mnenjem št. 007-46/2018/2.

Ob pregledu predloženega gradiva IP ugotavlja, da razen pripomb glede noveliranih oziroma novih členov 129, 135.a ter 219.a ZKP, predlagatelj pripomb IP ni upošteval.

Posebej bi IP izpostavil pomisleke glede ureditve osebnih podatkov oškodovancev in prič, od katerih se bo skladno z najnovejšo različico Predloga poleg datuma rojstva pridobivala tudi EMŠO, pri čemer posredovanje tega podatka niti ne bo več alternativno, pač pa kumulativno (z datumom rojstva ter ostalimi podatki) in obvezno. Glede na to, da EMŠO vsebuje podatek o datumu rojstva, IP ne vidi razumnih razlogov, zaradi katerih je predvideno zbiranje obeh podatkov. Poleg tega, se predlagatelj pri besedilu novega 5. odstavka 65.a člena in 1. odstavka 147. člena ter spremembe 3. odstavka 240. člena ZKP, po katerem se poleg datuma rojstva oškodovancev oziroma prič obvezno pridobiva tudi podatek o EMŠO, sklicuje na razloge Vrhovnega sodišča RS, ki je, kot je navedeno v obrazložitvi k spremembi 240. člena ZKP, navedlo: *»...da bi bilo za varstvo koristi otroka oziroma izvajanje pravic oškodovanca zagotovitev enoličnega identifikatorja nujna, koristna pa bi bila tudi za vse druge udeležence postopka, saj to omogoča bistveno lažje preverjanje pravilnosti podatkov, njihovo ažuriranje, vse to pa odpravlja enega od razlogov za zastoje v postopkih zaradi nepravilnih, spremenjenih in nepopolnih podatkov.«* Že v mnenju z dne 3. 12. 2018 je IP zapisal, da pridobivanje podatka o EMŠO predstavlja bistveno večji poseg v informacijsko zasebnost oškodovancev in prič, saj kot enolični identifikator, poleg datuma rojstva razkriva tudi druge osebne okoliščine posameznika. Vsakršen poseg v informacijsko zasebnost posameznih udeležencev kazenskega (ali kateregakoli oblastnega postopka), bi moral najprej predlagatelj in nato tudi zakonodajalec pretresti z vidika legitimnosti cilja, ki se zasleduje s tem posegom ter nato tudi z vidika primernosti, nujnosti in sorazmernosti posega v ožjem smislu za uresničitev tega legitimnega cilja. Četudi je najti v stališču Vrhovnega sodišča RS, ki ga citira predlagatelj, zasledovanje legitimnega cilja (zagotavljanje izvajanja

pravic oškodovancev, olajšanje preverjanja pravilnosti podatkov ter posledično odpravljanje razlogov za zastoje v postopku), IP meni, da v zakonodajnem gradivu niso navedeni razlogi, ki bi omogočali zaključek, da je zbiranje podatka o EMŠO primeren in nujen ukrep za doseg tega cilja. Dejstvo namreč je, da predlog zakona predvideva zbiranje podatka o EMŠO **poleg** podatkov o imenu, priimku, naslovu prebivališča ter rojstnem datumu, ki že sami za sebe omogočajo identifikacijo osebe ter pridobivanje podatka o aktualnem naslovu prebivališča iz uradnih evidenc, v primeru njegove spremembe. Poleg tega se, upoštevajoč številne določbe ZKP, ki določajo pravne posledice opustitve sporočanja spremembe naslova (prim. 1. odstavek 58. člena, 1. odstavek 61. člena, 62. člen, 119.a člen, 2. odstavek 121. člena, 1. odstavek 180. člena, 1. odstavek 293. člena), zastavlja vprašanje ali in v katerih primerih bo preverjanje aktualnosti podatkov sploh prišlo v poštev.

IP ocenjuje, da bi predlagatelj moral v zakonodajnem gradivu več pozornosti posvetiti zaščiti oškodovancev ter prič v kazenskem postopku tudi z vidika varstva njihovih osebnih podatkov. Trenutna ureditev pravnih podlag za obdelavo osebnih podatkov prič v kazenskem, pa tudi drugih procesnih zakonih ni ustrezna niti z vidika načela sorazmernosti obdelav osebnih podatkov, niti z vidika varovanja osebnosti priče, kadar je v vlogi oškodovanca ali naznanitelja kaznivega dejanja tekom kazenskega postopka pogosto ponovno izpostavljena ter dodatno stigmatizirana oziroma viktimizirana. Trenutna zakonska ureditev namreč po oceni IP ne upošteva, da bi moral subjektom, ki v boju proti družbeno odklonskim ravnanjem igrajo ključno vlogo, sistem nuditi zadostno varstvo, da jih strah pred morebitnimi povračilnimi ukrepi obsojencev ter strah pred pretiranim posegom v njihovo informacijsko zasebnost, ne odvrne od posredovanja za obsodbo ključnih informacij.

V zvezi z rešitvami, ki jih zagotavlja zakonodaja glede varstva prič v 240.a členu ZKP IP dodaja, da so zaradi relativno zahtevnih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, ti ukrepi verjetno redko uporabljani v praksi. Prav tako se kot pomanjkljivost trenutne ureditve kaže nezmožnost priče, da sama predlaga katerega od teh ukrepov in predvsem odsotnost pouka priči (ob npr. vročitvi vabila), da ima možnost podati takšen predlog. IP meni, da bi se morala zaščita prič bodisi zagotoviti na način, da se s podatki o naslovu prebivališča, rojstnem kraju, ter datumu rojstva, ki so podatki, ki za samo obrambo niso bistvenega pomena, obdolženec ne bi smel seznaniti. Takšna ureditev bi zajemala tako tudi opustitev zahteve, da priča o svojem naslovu izpoveduje na javni glavni obravnavi, s čimer bi bila tudi ustrezno zagotovljena zaščita zasebnosti priče pred javnostjo. Druga možnost pa je (1) znižanje kriterijev in procesnih zahtev za izdajo ukrepov iz 240.a člena, (2) določitev možnosti, da predlog za svojo zaščito poda sodišču tudi priča sama ter (3) da je priča v vabilu na ustno obravnavo o tej možnosti tudi ustrezno in pravočasno poučena.

Ob pregledu posredovanega gradiva IP dalje ugotavlja, da je predlagatelj v ureditvi ukrepov po 149.b in 149.c členu ZKP v prezrl pripombe IP iz mnenja z dne 3. 12. 2018 in v novi različici predlagane spremembe celo znižal dokazni standard za uporabo teh ukrepov iz »utemeljenih razlogov za sum« na »razloge za sum«, pri čemer iz gradiva ne izhajajo vsebinski razlogi za takšno odločitev predlagatelja. V spremnem dopisu predlagatelj zgolj pojasnjuje, da so znižanje tega standarda predlagali na Policiji in Vrhovnem državnem tožilstvu. V zvezi s temi spremembami se IP ponovno sklicuje na vsa svoja predhodna mnenja, v katerih je obširno pojasnil svoje stališče glede potrebe po strožjih pogojih za ukrepe po 149.b in 149.c členu ZKP (prim. mnenje IP št. 007-25/2016/2 z dne 10. 5. 2016 in mnenje št. 007-25/2016/5 z dne 19. 9. 2016).

Glede ostalih sprememb, ki jih je predlagatelj vnesel v zadnjo verzijo Predloga IP nima dodatnih pripomb, razen kolikor v predloženem besedilu Predloga niso bile upoštevane pripombe IP iz predhodnega mnenja – mnenje št. 007-46/2018/2 z dne 3. 12. 2018. Gre za predvsem za pripombe na predlagane spremembe:

- 3. odstavek 65.a člena ZKP, ki glede na trenutno dikcijo dopušča preširoko interpretacijo
- 1. odstavek 84. člena ZKP, ki predvideva vsakokratno snemanje zaslišanja mladoletne žrtve brez zagotavljanja ustreznih varovalk, ki bi omogočale vsakokratno presojo potrebnosti posega v zasebnost mladoletnika

- 2. odstavka 146. člena ZKP, ki je po oceni IP zapisan premalo določno in preširoko
- 240.a člena ZKP in nenazadnje vseh pripomb, ki se nanašajo na predlagane spremembe glede 149.b do 149.d ter 150.a člena ZKP.

V primeru, da boste ocenili, da je potrebno posamezne predloge IP uskladiti na sestanku, smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

Informacijski pooblaščenec
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Pripravila:

Katarina Medved
državna nadzornica
za varstvo osebnih podatkov